

Arhimandrit Mihail Daniliuc

MIRIDE ȘI MERINDE

© DOXOLOGIA, 2017
ISBN 978-606-666-612-1

Arhimandrit Mihail DANILIUC

MIRIDE ȘI MERINDE

Carte tipărită cu binecuvântarea
Înaltpreasfințitului
TEOFAN
Mitropolitul Moldovei și Bucovinei

Editura DOXOLOGIA
Iași, 2017

Cuprins

Comunicare și cuminecare	I
I. Ajunare cu folos	9
De ce nu se consumă carne în săptămâna brânzei?	9
Postul Mare, vremea pocăinței și calea virtuților	12
Despre „alimentele vegetale” care compromit postul	16
Canonul Sfântului Andrei Criteanul, un dialog sincer și binefăcător cu propria conștiință	19
Când și cât vin se consumă în Postul Mare?	23
Cum pot posti copiii?	26
Fructele de mare „nu se coc” la lumina duhovnicească a postului	30
II. De la tristețe la bucurie, de la moarte la viață	34
Sfânta Cruce aduce primăvara duhovnicească	34
Despre un om care a murit de două ori, trăind trei vieți	38
Și ramurile de salcie Îl pot răni pe Hristos	42
Ce au în comun Hristos și un pelican?	45
Săptămâna Sfințelor Pătimiri, drumul dintre moarte și viață	50
O, Răstignitul!	54
Este obligatoriu să mâncăm carne de miel la Paști?	57
Se cade a ne împărtăși în noaptea Sfințelor Paști?	61
Mai este necesar să sfințim pasca, ouăle roșii și cozonacul în Sfânta noapte de Înviere?	65
Lumini din lumina Învierii	68
III. Întru lumina sărbătorilor	72
Cum să ne serbăm onomastica?	72
Bunicii lui Hristos și bunicii noștri	75

La umbra Crucii Tale... ..	78
De ce purtăm la gât semnul Sfintei Cruci?	82
Rândul la Sfânta Parascheva, o școală a credinței și răbdării	85
Mai avem nevoie de Îngeri?	88
Arhanghelul Gavriil și tricolorul românesc	92
Sărbătorile din „zilele de lucru”	96
Canonizarea sau urcușul sfinților din evlavia populară în sinaxare	100
Apa cea vie a Ortodoxiei	103
Lucrarea Duhului Sfânt, o poezie a frumuseții	107
Sfinții, doctori rezidenți ai Taumaturgului desăvârșit, Mântuitorul Hristos	111
Sfinții „nesfinți” ai neamului nostru românesc	115
„Noaptea de Sânziene”, un timp de liniște și pace	119
Ce ne-ar spune Sfântul Ilie?	123
O călătorie printre sfinți	126
IV. Miride și merinde pentru suflet	130
Nu busuiocul sfințește Agheasma Mare	130
Când devine turistul pelerin?	134
Căsătoria a doua, între Sfântă Taină și pogorământ	138
De ce nu este bine să luăm „părțile” acasă?	142
„Părinte, deschide-mi evanghelia și zi-mi viitorul!”	146
Despre obiceiul atingerii de veșmintele preoților	150
Din dor de mama	153
Dragoste și manipulare	157
Roadele Sfintei Împărășanii	161
Faima lumească arsă de focul crematoriului	164
Fotografierea răposașilor, între necesitate și exagerare	168
Împărășirea deasă sau rară	170
Moșii de vară și dorul de cei dragi	175
Muzica bisericească, lumina credinței izvorâtă din armonii sonore	178

Să ne temem de vrăji?	182
Duminica pot lipsi de la Sfânta Liturghie?	185
Este îngăduită „tămâierea” caselor cu bețișoare parfumate?	189
Toaca, un cântec al dorului după Cer	193
Uleiul parfumat este mir?	197
V. În murmur de colinde, prin omătul copilăriei	201
Pe cine să așteptăm mai mult, pe „Moșul” sau pe Sfântul Nicolae?	201
Prea mult pește în Postul Crăciunului?	205
De ce postim în ajun de Crăciun?	208
Turta cu julfă sau pelincuțele Domnului	212
Colinda între tradiție și „afacere”	216
Crăciunul, o sărbătoare învăluită în lumină	221
Un Crăciun fără Hristos?	224
Cum să petrecem de Anul Nou?	228
VI. Sfântă Marie, pentru noi, păcătoșii, roagă-te!	233
Cât de vechi este cultul Maicii Domnului?	233
Despre Bogorodișna sau Canoanele Maicii Domnului	237
Praznicul Nașterii Maicii Domnului în amintiri și cifre	240
Acoperământul Maicii Domnului, mângâierea lină a toamnei	244
De mână cu Prunca Maria prin Templu	247
Buna Vestire, bucuria unei cerești întâlniri	251
Minunile Născătoarei de Dumnezeu, licăriri ale iubirii de mamă	254
Sfântă Marie, pentru noi roagă-te!	258
Amintiri din mormânt	264
VII. „Brațele părintești sârguiește a le deschide”	268
Despre Pocăință	268
Îndreptările de spovedanie între șablon și etalon	272
De ce avem nevoie de duhovnic?	275

Canonul de la duhovnic – pedeapsă sau rețetă tămăduitoare?	279
Duhovnic aspru ori blând?	282
Cum e mai bine: să am duhovnic în vârstă sau tânăr?	285
Călugărie versus căsătorie	289

Comuniune și cuminecare

Cu puțin timp în urmă am primit, din partea Părintelui Mihail, invitația de a așeza câteva gânduri la începutul acestei frumoase izvodiri, rodită din osteneli îndelungate, împletitură de întrebări și răspunsuri și plămadă de gânduri dospite cu grijă în fața candeliei, mereu aprinsă, de la icoana Născătoarei de Dumnezeu din biserica Schitului Vovidenia al Lavrei Neamțului.

Am primit cu bucurie această invitație, iar bucuria și acceptul meu se întemeiază, în primul rând, pe faptul că solicitarea vine din partea unui om de omenie. Cine l-a cunoscut pe Părintele Mihail i-a sesizat această calitate. Te primește cu fața luminoasă, cu zâmbetu-i prietenos, mai mult ascuns decât la vedere, așa cum îi șade bine unui călugăr, și cu frumoase și meșteșugit alcătuite cuvinte de bun-venit care te îmbie să și rămâi. Omenia este un dar cu care ne naștem, ține de structura noastră ontologică. E un soi de pleonasm să vorbești de omenie la oameni, dar dacă acceptăm faptul că acest dar cu care ne naștem, prin negrija noastră, poate să dispară, este demn și drept să fie arătat atunci când el se așază, ca o podoabă prețioasă, pe chipul și în faptele unora dintre noi. Personal, cred că multa omenie rodește din multa Liturghie. Devenim oameni de

omenie participând la Sfânta Liturghie. Multa omenie pe care o întâlnim în mănăstirile noastre nu este o simplă lucrare social-filantropică, ci o manifestare văzută a omeniei, care curge din Liturghie. Autorul cărții este un om al multelor liturghii și de pilduitoare omenie.

În al doilea rând, bucuria și acceptul meu se întemeiază pe faptul că invitația de fi părtaș acestei rodiri vine din partea unui călugăr, care-și împlinește statornic și stăruitor slujirea pe care și-a asumat-o. În mănăstirile noastre, călugării și călugărițele împlinesc o mulțime de ascultări, de slujiri, însă totdeauna am apreciat pe călugărul care rămâne ceea ce este, călugăr, așa cum apreciez pe familistul care rămâne familist, pe învățătorul care rămâne învățător, pe medicul care rămâne medic etc. Când o creștină a mers la Părintele Teofil de la Sâmbăta de Sus și i-a spus că atunci când merge la slujbă vede tot ce se întâmplă în jurul ei, vede cum sunt îmbrăcați oamenii, cum se închină, cum stau în genunchi etc., el i-a zis: „Ai uitat de ce te-ai dus la biserică”. Părintele Mihail, slavă Domnului, ca și alți călugări și călugărițe din mănăstirile noastre, ține bine minte de ce s-a dus la mănăstire.

În cele din urmă, deși motivele sunt mult mai multe, am acceptat cu bucurie provocarea dat fiind faptul că, în ultima vreme, ne leagă și o colaborare academică, Părintele Mihail fiind doctorand al Școlii Doctorale din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, pregătind o teză despre Maica Domnului în cultul divin ortodox și în cultura română, la specializarea Teologie Liturgică, specializare pe care o coordonez.

Cine este autorul acestei cărți? Născut în apropierea Cetății Cuvioasei Parascheva, în satul Erbiceni, în familie de buni creștini care umblă demni pe locurile călcate altădată de Voievodul Mare și Sfânt, Ștefan al Moldovei, format la strana bisericii parohiale, de timpuriu, tânărul Dan-Mihai, după numele înscris în registrul etern al celor botezați, a auzit glasul tainic al chemării spre viață monahală, căreia s-a făcut părtaș îndată după finalizarea studiilor liceale, devenind frate la Schitul din „Poiana liniștii”, Vovidenia, aflat în apropierea Lavrei Neamțului de care, de altfel, aparține duhovnicește și administrativ. Aici a fost tuns în monahism, cu numele Mihail, aici a fost hirotonit diacon și preot, aici a fost cinstit cu distincțiile de protosinghel și arhimandrit, aici proteguit Casa Visarion Puiu și Muzeul Mihail Sadoveanu și, tot aici, în ultima vreme, poartă „grija schitului”, în calitate de egumen. Printre ascultări și-a continuat și studiile teologice, licență, masterat și doctorat, în desfășurare, la Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, împlinind, în ultimii ani, și slujirea de profesor la Seminarul Teologic „Veniamin Costachi” de la poalele colinei cu poiană liniștită și cu schit. Acestei viețuiri, bogată și mereu îmbogățită, se adaugă frumoasa zăbavă a scrisului, Părintele Mihail descoperindu-ni-se a fi un iscusit condeier.

Ce ne oferă Părintele Mihail? Ne oferă un buchet de texte, elaborate de-a lungul timpului și publicate pe portalul „Doxologia” al Mitropoliei Moldovei și Bucovinei. Cele 76 de texte, așezate sub titlul *Miride și merinde*, sunt împărțite tematic în șapte capitole, numărând la un loc, aproape 300 de pagini.

Deși voi detalia despre miridele și merindele Părintelui Mihail, aș dori să-i ofer cititorului o imagine de ansamblu asupra conținutului cărții și valorii acesteia folosindu-mă de o întâmplare din viața poetului Tudor Arghezi. Într-una din zile, un prieten a venit în vizită. Arghezi tocmai cumpărase o carte nou apărută din care citise doar 4-5 pagini, doar acestea fiind desprinse unele de altele, restul fiind lipite, așa cum apăreau cărțile odinioară. Când privirea oaspetelui a poposit pe cartea aflată pe masa poetului, acesta, în stilul caracteristic, direct și fără menajamente, a zis: „Nu-i bună de nimic!”. Văzând că oaspetele este nedumerit și parcă ar vrea să-l întrebe cum și-a dat seama de vreme ce a citit doar 4-5 pagini, Arghezi a continuat: „Ca să-ți dai seama că brânza din piață este bună, nu trebuie să mănânci toată brânza din burduf, este suficient să guști din ea”. Așa-s *miridele* și *merindele* din cele aproape 300 de pagini. Titlul însuși esențializează „gustul” întregului conținut al cărții. Însă așa cum atunci când ai gustat brânza și văzând că-i bună cumperi tot burduful, și aici, gustând din titlu, vei citi fără îndoială și fără răsufare toată cartea. *Miridele* nu se referă, în primul rând și neapărat, la dimensiunea textelor, ci la comuniunea în gândire (ancorată în tradiție și în dreapta credință) și în simțire (ancorată în experiența liturgică pentru că despre lămuriri liturgice este vorba în cele mai multe dintre texte). E la fel ca la Proscomidie. Mulțimea miridelor, ca semne văzute ale pomenirii Maicii Domnului, cetelor de sfinți și de credincioși vii și adormiți, uniți în jurul Mielului de Jertfă, de aceeași credință prin aceleași rugăciuni, nu aduce nicicum vorba despre

dimensiunea lor, a miridelor, ci despre comuniune. Iar merindea vrea să spună că nu suntem invitați la lectură doar ca să învățăm, ci și ca să ne hrănim, căci „nu numai cu pâine va trăi omul, ci cu tot cuvântul care iese din gura lui Dumnezeu” (Matei 4, 4). Așadar, în „burduful” Părintelui Mihail găsim *comuniune și hrană, comuniune și cuminecare*, iar cititorul, lecturând, se întărește în comuniune cu alții și se hrănește spre viața veșnică.

În același ton cu titlul cărții sunt formulate titlurile celor opt capitole: *Ajunare cu folos* (I), *De la tristețe la bucurie, de la moarte la viață* (II), *În lumina sărbătorilor* (III), *Miride și merinde pentru suflet* (IV) etc. Dar și titlurile celor peste 70 de texte, așa încât fiecare titlu (de carte, de capitol, de articol) este, în felul lui, o chemare și o provocare, ca în viziunea Psalmistului, care zice: „Adânc pe adânc cheamă în glasul căderilor apelor Tale” (Psalmul 41, 9).

Cuprinsul cărții atrage și fascinează prin diversitatea tematică, prin acuratețea și echilibrul argumentării teologice, prin claritatea și aplicabilitatea practică a răspunsurilor, prin conținutul duhovnicesc al formulărilor, prin frumusețea stilistică a narațiunilor și, mai ales, prin ancorarea concretă în realitatea vieții de zi cu zi a credinciosului (trăitor în familie și în parohie, în comunitatea satului sau a orașului), a preotului de parohie și a călugărului din mănăstire. În mod echilibrat, autorul îmbină povățuirile și învățăturile duhovnicești, cu precizarea clară a unor teme de credință, pe care le prezintă într-o manieră accesibilă tuturor categoriilor de cititori; chestiunile de practică liturgico-tipiconală,

cu practicile populare, pe care le explică și le corectează; fidelitatea față de tradiție, fără izolare și însingurare, cu deschiderea spre noutate, fără globalizare și dizolvare; promovarea valorilor autentice și sănătoase, cu deconspirarea a ceea ce este surogat; argumentația istorică, biblică, dogmatică, liturgică și canonic-disciplinară, cu logica practică și sănătoasă a bunului simț; explicația teologică, cu argumentația științifică; elementele cultului divin, cu valorile culturii naționale și universale; literatura teologică, cu teologia literară; cinstirea sfinților, cu cinstirea neamului nostru; elementele de teologie și spiritualitate, cu cele de practică și de viață nezegomotoasă. Un noian de miride și hambare de merinde. Ar fi multe altele de spus despre *Miride și merinde*. Mă opresc, totuși, aici lăsând cititorului bucuria comuniunii și cuminecării prin lecturarea acestui frumos buchet de scriituri rodit la streășina bisericii de la Schitul din „Poiana liniștii”.

P.S. Și mi se pare mie că stând prea aproape de „Ozana cea frumos curgătoare” s-a molipsit de darul povestirii Povestitorului din Humulești. Iată un semn: „După multe încercări, se pare că primăvara se întoarce acasă. Vânturile, ce odinioară oftau prelung pe la ferestre, s-au potolit, adiind cu miros de verde crud. Privind în depărtări, vezi cum se cerne umbra ca de răsărit, iar câte o floare de lumină se întinde vie, strălucită, pe covorul moale al pământului saturat de omătul iernii. Ici-colo zărești câte o pasăre din cele călătoare sosită prea devreme; parcă speriată de singurătate, își caută suratele ce au să vie. În apropierea „Poiinii liniștii”, Vovidenia, pârâul Slătiorul curge pe trepte cenușii de

pietre șlefuite, împărțind lacrimi de fericire că s-a dezrobbit din temnița gheții, unde până ieri stătuse prizonier. Acum, slobod ca un miel, tremurând de bucurie, se grăbește să-și întâlnească fratele mai mare, Nemțișorul, care poartă din depărtări, de pe valea Icoanei, ape-nvolburate, grăbite să se îmbrățișeze cu cele ale Ozanei, odată frumos curgătoare, cu unda limpede, ca de cristal. În preajma smeritului schit al Lavrei nemțene, lacul lui Daniil, pe malul căruia Sadoveanu poposea spre a călători cu mintea în depărtate veleaturi, se întinde solemn, așteptând razele soarelui să-i dezmorească luciul. Codrul din apropiere, bătrân de zile, cu potecile încă umede, se visează potopit de verdeață și flori. Aburii singuratici, împresurându-l în zorii zilei, îi sporesc taina singurătății, iar mugurii pe ramuri plâng de fericire, ca într-o tremurare de suflet, născându-se din nou” (pp. 34-35).

*Pr. Prof. Univ. Dr. Viorel Sava,
Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”, Iași*